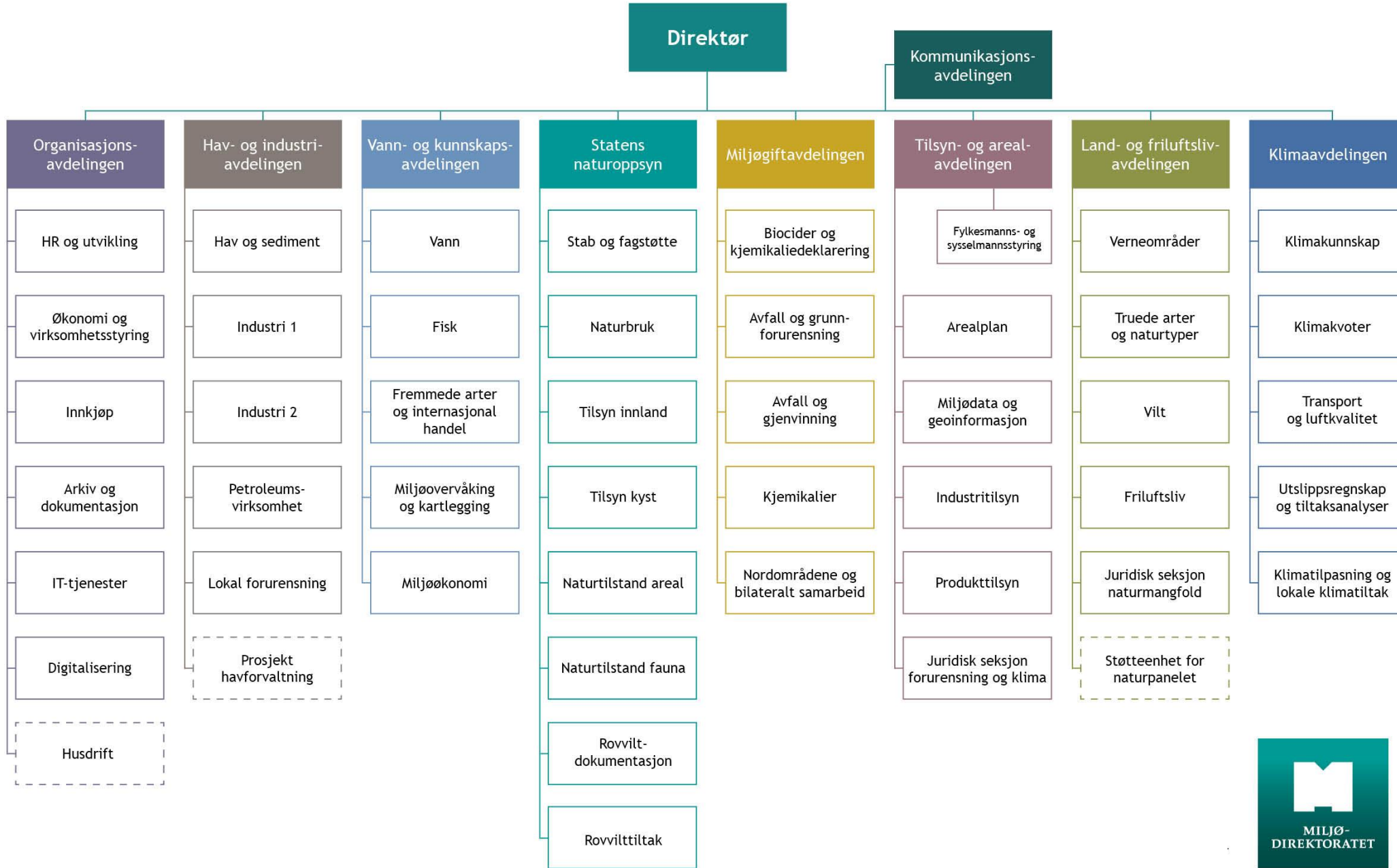

- Nytt om organisering, fellingsbistand
- og gjennomgang av skadedokumentasjon og overvåking

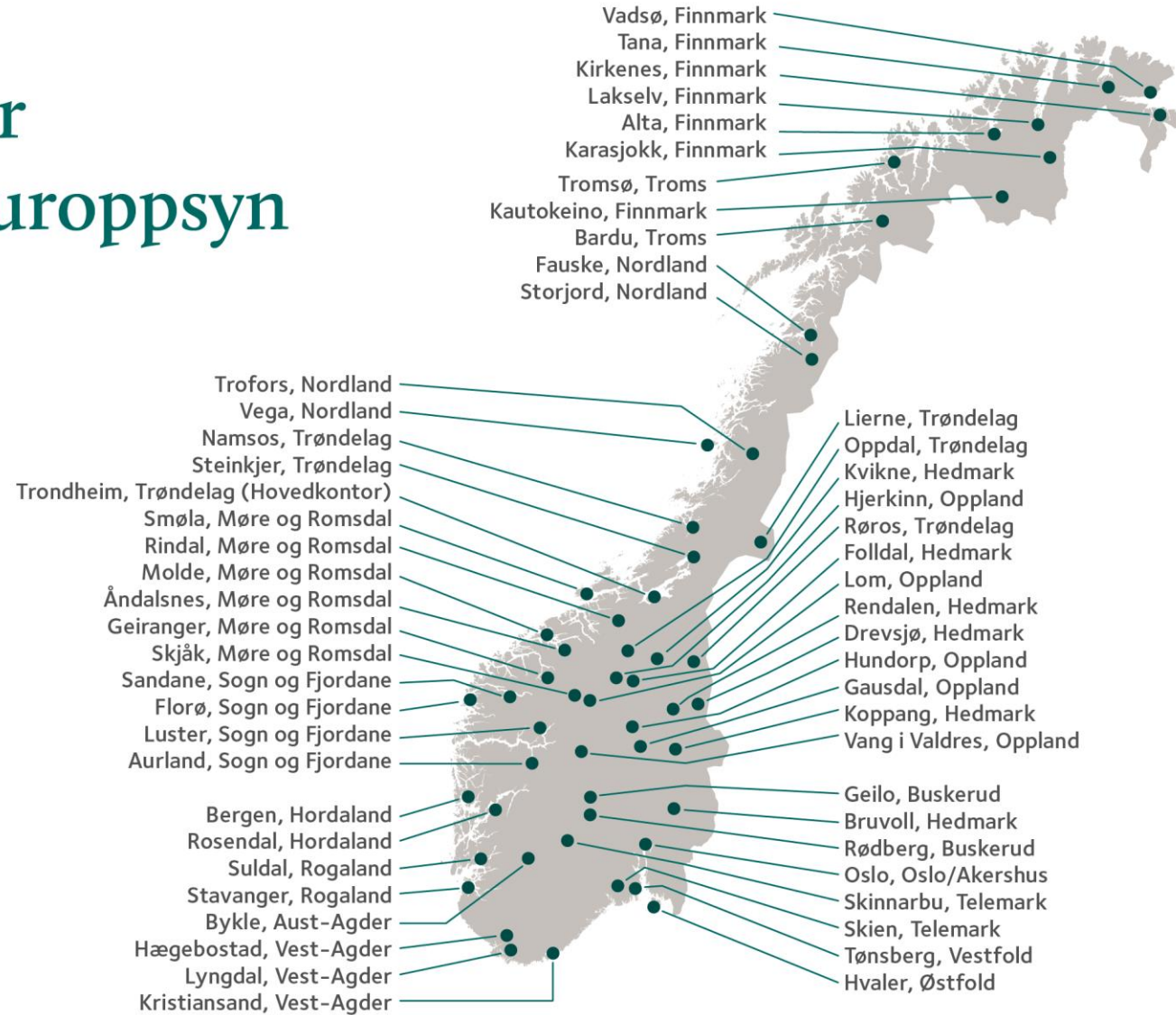
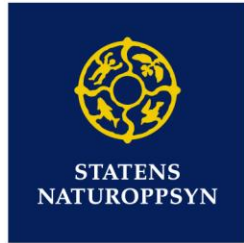
SNO og rovviltarbeidet

Frode Aalbu
seksjon rovviltdokumentasjon

Lokalkontor

Statens naturoppsyn

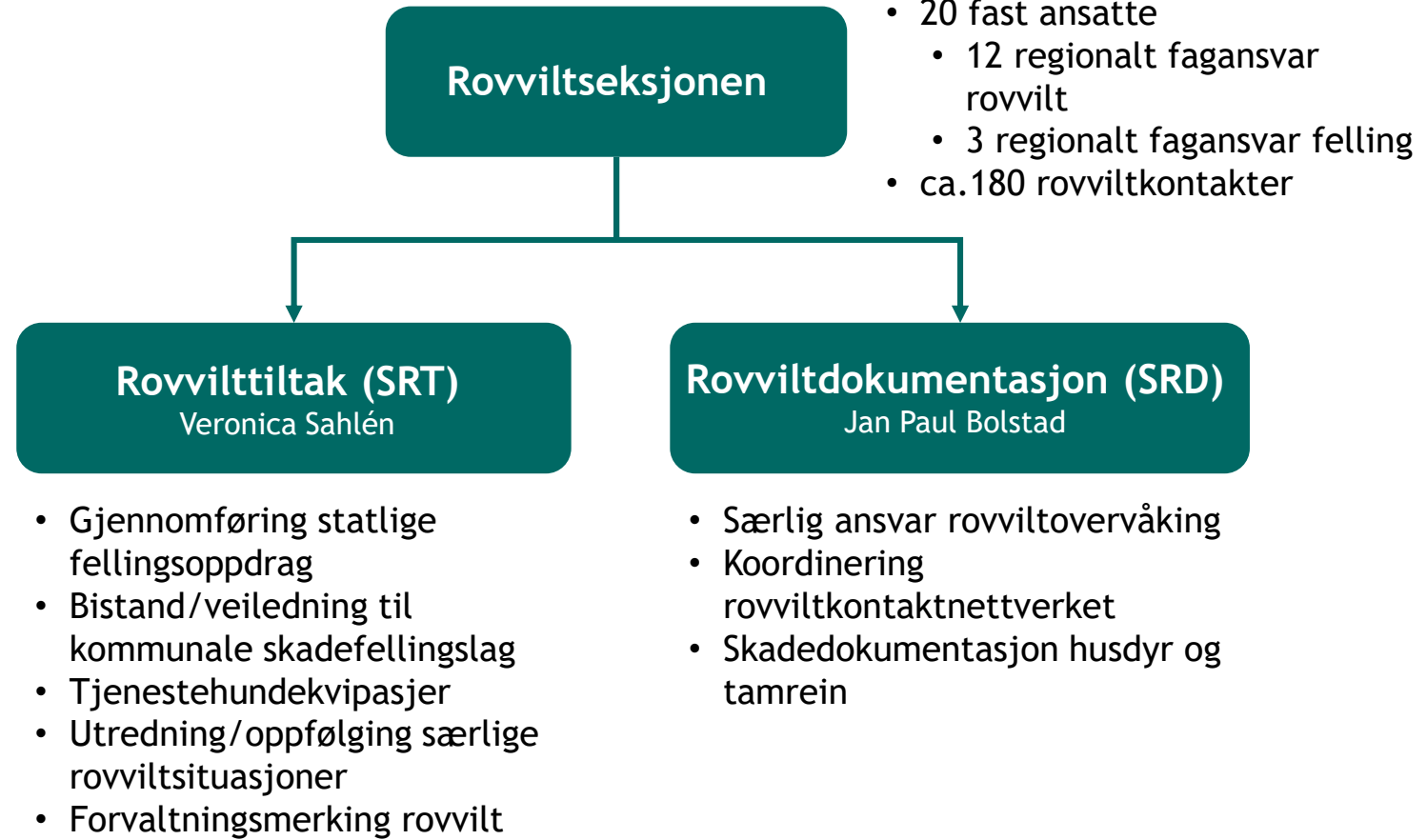

Rovviltarbeidet i Statens naturoppsyn

...skal sørge for at SNOs arbeid med rovvilt utvikles i god dialog med forvaltning og forskning og gjennomføres i tråd med prioriteringer i miljøpolitikken.

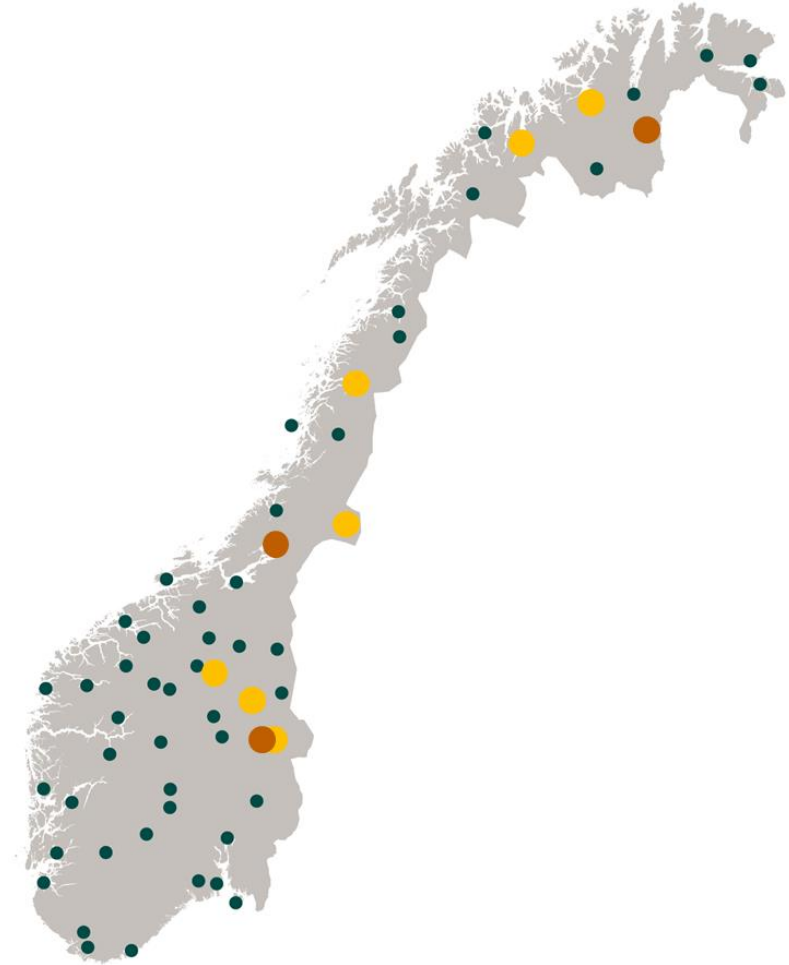
...skal sikre at rovviltarbeidet gjennomføres med høy presisjon og fokus på berørte interesser.

...skal jobbe aktivt for å forebygge og avdekke miljøkriminalitet i forhold til store rovdyr i nært samarbeid med politiet.

Det «nye» fellingslaget

- Egen seksjonsleder
- Styrking med 4 faste personer i tillegg til de 7 «gamle»
- Øvrig personell i SNO
- *Hundeprosjekt Innlandet*
- «*Baklommekontrakter*»
- *Kommunale fellingslag*
- *Kontrakt veterinærfaglig bistand*

SNOs fellingsoppdrag

1. Fellingsoppdrag av rovvilt og andre arter i henhold til bestemmelser gitt i egen instruks for det statlige fellingslaget ved uttak av vilt
2. Lede og gjennomføre felling på oppdrag av Miljødirektoratet
3. Så langt som mulig bistå kommunale/lokale fellingslag med kompetanse og praktisk innsats under gjennomføring av felling
4. Kompetanseheving og kursing for effektivisering av felling

Fellingsinstruksen

Metoder i fellingsarbeidet

- **3.1** Det statlige fellingslaget kan, uten hensyn til de regler som ellers gjelder, jf. viltloven § 35, velge den etter forholdene mest hensiktsmessige metode i arbeidet med uttak av dyr innenfor de rammer Bern-konvensjonen setter
- **3.2** Uttak etter denne instruks er å anse som en del av det statlige naturoppsynets oppgaver i henhold til naturoppsynsloven. Motorisert ferdsel i forbindelse med uttak av dyr er således tillatt med hjemmel i naturoppsynsloven § 3 første ledd og motorferdselloven § 4 første ledd bokstav a, jf. samme lovs § 8
- **3.3** Det statlige fellingslaget skal opparbeide kompetanse innenfor aktuelle metoder for uttak av dyr, og utvikle mest mulig effektive, sikre og dyrevelferdsmessige forsvarlige metoder

SNOs fellingskompetanse - bistand

- SNOs fellingslag, og øvrig personell, bistår lokale/interkommunale skadefellingslag over hele landet hvert år
- Det er opparbeidet betydelig kompetanse i korpset gjennom årene, på samtlige arter, i ulike deler av landet, ulik geografi og i ulike lokale forutsetninger
- Det som er nytt for ett skadefellingslag, har SNO ofte erfart i andre sammenheng ved bistand til andre skadefellingslag og i egne oppdrag

Bistand fra SNO

- Må være ønsket og anmodes om
- Ved bistand så gjelder samme vilkår for SNO som for skadefellingslaget
- Bistand er i utgangspunktet kompetanse knyttet til planlegging, gjennomføring, artskunnskap, samt ressurser i form av mannskap og kontakt med vel fungerende/rutinerte hundeeekvipasjer
- I særlige tilfeller kan oppdraget overtas av SNO, etter vedtak fra Miljødirektoratet (fellingsinstruksen kommer til anvendelse)

Skadedokumentasjon

- Hjemlet i Naturmangfoldloven og erstatningsforskriften
- Rovviltkontaktens rolle:
 - Mottar meldinger og foretar feltkontroll
 - Skal bekrefte eller avkrefte mistanke om rovviltskade
 - Følger instruks fastsatt av SNO
 - Skal opptre objektivt og nøytralt
 - Rapporterer fortløpende med skjema og bilder
- Regionansvarliges rolle:
 - Mottar og kvalitetssikrer rapporter fra RVK
 - Videreformidler skadesaker gjennom Rovbase 3.0
 - Ansvarlig for kursing, rettleiding og drift av rovviltkontaktnett
- SNO registrerer 6000-7000 skadetilfeller årlig

Skadedokumentasjon

- Drept av rovvilt?
 - Håndbok for skadedokumentasjon. Utgitt 2011.
 - Bestilles/lastes ned fra www.miljodirektoratet.no
 - Drept eller ikke drept?
 - Artsspesifikke drapsteknikker for rovviltartene
 - Andre dødsårsaker
 - Fastsettelse av dødsårsak og vurdering

Skadedokumentasjon

- Fastsettelse av dødsårsak og vurdering
 - Hovedhensikten med skadedokumentasjon er å bekrefte/avkrefte om bufe, tamrein med mer er drept eller skadet av fredet rovvilt
 - Om mulig skal spesifikk dødsårsak angis
 - Skille mellom primære og sekundære skader
 - Registrere tegn på og ved kadaveret
 - Dødsårsak angis dersom det finnes indikasjoner på en årsak som i sannsynlighetsgrad overstiger andre mulige dødsårsaker

Skadedokumentasjon

- Fastsettelse av dødsårsak
 - "Fredet rovvilt" settes som dødsårsak ved sannsynlighetsovervekt for gaupe, jerv, ulv, bjørn eller kongeørn, men når det ikke kan skilles mellom arter i sannsynlighetsgrad
 - "Ikke rovvilt" settes som dødsårsak når det ikke finnes indikasjoner på drap av ovennevnte arter, og alle vitale deler av dyret er analyserbare
 - "Ukjent" settes som dødsårsak ved mangel på indikasjoner som i sannsynlighetsgrad overstiger andre indikasjoner på dødsårsak, kadavermaterialet er for lite eller for ødelagt til analyse , eller vitale deler mangler og det på resten av dyret ikke finnes klare indikasjoner på dødsårsak. Konklusjon "Ukjent" ekskluderer ingen dødsårsak.
 - De øvrige, konkrete dødsårsakene er bjørn, ulv, jerv, gaupe, kongeørn, hund, rev, sykdom, ulykke og "annet"

Skadedokumentasjon

- Vurdering av dødsårsak
 - Kategorien "Usikker" benyttes når indikasjonene på en dødsårsak har en viss sannsynlighetsovervekt, men indikasjonene er svake og kan forveksles med andre.
 - Kategorien "Antatt" benyttes når indikasjonene på en dødsårsak har en klar sannsynlighetsovervekt, men andre årsaker ikke kan utelukkes.
 - Kategorien "Dokumentert" benyttes når indikasjonene på en dødsårsak er entydige og ikke kan forveksles med andre dødsårsaker.

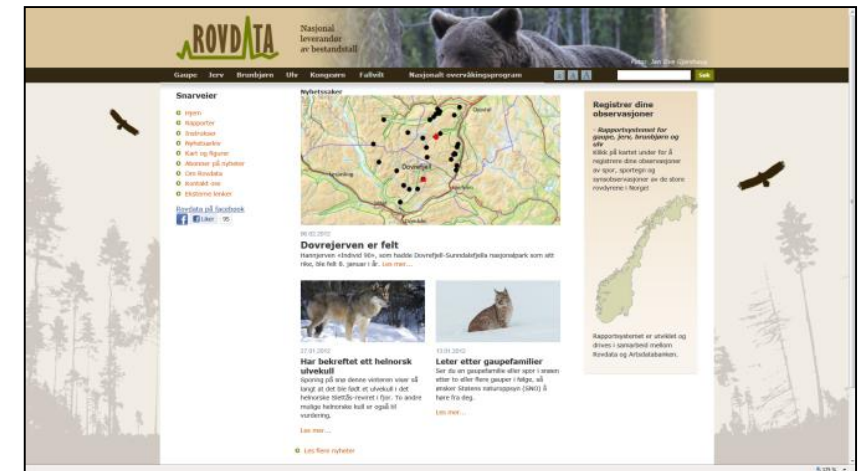
Nasjonalt overvåkingsprogram for store rovdyr

Produksjonslinje:

- SNO: Registreringsarbeid i felt. Dataleverandør
- Rovdata: Metodeutvikling, bearbeiding og formidling
- Direktorat, FM og regional rovviltnemnd: Forvaltning

Åpenhet om metodikk og resultater:

- Oppdatering på [rovbase](#)
- Instruksjer og årsrapporter på [rovdata.no](#)

Nasjonalt overvåkingsprogram

1. Generelle overvåkingsmetoder:

- Skadedokumentasjon
- Tilfeldige rovviltobservasjoner
- Fallvilt og jaktmateriale

➤ Gir informasjon om utbredelse

2. Arts-spesifikke overvåkingsmetoder

➤ Gir informasjon om bestandsstørrelse

Nasjonalt overvåkingsprogram

Artspesifikke overvåkingsmetoder:

- Gaupe
 - Familiegrupperegistrering
 - Linjetaksering (NJFF)
- Jerv
 - Yngleregistrering
 - Innsamling av hår og ekskrementer
- Bjørn
 - Feltkontroll av meldinger om binne med unger
 - Innsamling av hår og ekskrementer
- Ulv
 - Sporing av revirhevdende par og grupper
 - Feltkontroll og sporing av streifdyr
 - Innsamling av hår og ekskrementer

Tilsyn med rovviltjakt

- Hjemlet i Forskrift om forvaltning av rovvilt
 - Undersøkelse av felte dyr
 - Kontroll av fellingssted/jaktutøvelse
 - Kontroll av jeger
 - Kontroll av fangstredskap
- Rutinemessige kontroller
- Overtredelser varsles politiet

Utfordringer i rovviltarbeidet

SNO skal:

- Være bindeledd mellom statlig myndighet og lokalsamfunnet
- Framskaffe presise og pålitelige feltdata
- Formidle saklig og korrekt informasjon
- Bidra til å nå nasjonale og regionale bestandsmål
- Øke kompetanse
- Dempe konflikter

